

Η Θεσσαλονίκη ελεύθερη

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

Πολλές διηγήσεις και περιγραφές υπάρχουν για την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης ανήμερα της γιορτής του πολιούχου της, το 1912. Τι συνέβη όμως στην πρωτεύουσα, την Αθήνα, τη μέρα εκείνη; Πώς έζησαν οι Αθηναίοι την ιστορική αυτή στιγμή της νεότερης ιστορίας μας; Ο Μπάμπης Άννινος, δημοσιογράφος και λογοτέχνης, μας μεταφέρει το κλίμα της εποχής.

Το απόγευμα της Παρασκευής 26 Οκτωβρίου 1912 η πόλη της Αθήνας παρουσίαζε θέαμα, που όμοιό του σπάνια δίνεται η ευκαιρία στους ιστορικούς να περιγράψουν.

Η μέρα από το πρωί ήταν βροχερή. Ο άνεμος που φυσούσε σκόρπιζε τις ψιχάλες που έπεφταν από τα θολά σύννεφα που σκέπαζαν τον ουρανό. Εντούτοις, η κίνηση στους δρόμους, επειδή συνέπιπτε και η μέρα της μνήμης του αγίου μεγαλομάρτυρα Δημητρίου, ήταν πολύ μεγάλη και έγινε ακόμα μεγαλύτερη μετά το μεσημέρι.

[thessaloniki_paradostopsin_mesa](#)

Εδώ και δυο-τρεις μέρες κυκλοφορούσε η φήμη ότι η Θεσσαλονίκη καταλήφθηκε ή θα καταλαμβάνόταν από ώρα σε ώρα από τον νικηφόρο ελληνικό στρατό, ο οποίος έκανε προέλαση προς την πόλη, ακολουθώντας τη ροή του Αξιού ποταμού, μετά από την ένδοξη μάχη των Γιαννιτσών. Η αγωνία ολοένα αυξανόταν. Οι επίσημοι κύκλοι δεν άφηναν καμιά πληροφορία να διαρρεύσει. Οι πρωινές και οι απογευματινές εφημερίδες, έκαναν εκδόσεις τη μια μετά την άλλη, οι οποίες εξαντλούνταν “εν ριπή οφθαλμού”. οι ειδήσεις που έγραφαν δεν φανέρωναν τίποτε. Σιγά-σιγά όμως άρχισαν κρυφά να διαδίδονται ψίθυροι από κάποιους που ισχυρίζονταν ότι ήξεραν τι συνέβαινε, επειδή είχαν πληροφορίες από ξένους διπλωμάτες, που ήταν φίλοι τους. Αυτοί λοιπόν βεβαίωναν ότι η Θεσσαλονίκη είχε καταληφθεί από τη στρατιά του Διαδόχου Κωνσταντίνου.

[thessaloniki_paradosi1_mesa](#)

Στα καφενεία, τα οποία σ’ όλη τη διάρκεια του πολέμου υπήρξαν τα κέντρα των πολιτικών και στρατηγικών συζητήσεων, υπήρχε μεγάλος συνωστισμός. Πάνω στα τραπέζια τους είχαν ανοίξει χάρτες και τα δάχτυλα έδειχναν τις διάφορες

περιοχές γύρω από την πόλη. Τα μολύβια σημείωναν τις πορείες των στρατιωτικών σωμάτων, υπολόγιζαν τις αποστάσεις κι έβγαζαν τα πιθανά συμπεράσματα. Οι πιο ανυπόμονοι, παρά την κακοκαιρία, γυρνούσαν στους δρόμους, για να σβήσουν την περιέργειά τους ακούγοντας τις φήμες που ακούγονταν παντού. Ρωτούσαν κάθε γνώριμο που συναντούσαν, σχημάτιζαν ομάδες στα πεζοδρόμια με γνωστούς και αγνώστους ή σπρώχνονταν μπροστά στις εισόδους των γραφείων των εφημερίδων και διάβαζαν σχολιάζοντας τα τηλεγραφήματα που τοιχοκολλούνταν.

Image not found or type unknown

Γύρω στις τέσσερις το απόγευμα, όταν

η αγωνία είχε κορυφωθεί, ξαφνικά διαδόθηκε η φήμη ότι ανακοινώθηκε από το Υπουργείο η είδηση ότι τα ελληνικά στρατεύματα μπήκαν στη Θεσσαλονίκη και ότι ο οθωμανικός στρατός της πόλης, περίπου τριάντα χιλιάδες άνδρες, παραδόθηκε στον Διάδοχο. Πράγματι, μετά από λίγο, με την άδεια της Κυβέρνησης, κυκλοφόρησε το πρώτο παράρτημα εφημερίδας, που επιβεβαίωνε τη φήμη.

Αμέσως τότε οι καμπάνες όλων των εκκλησιών της Αθήνας, οι οποίοι από το πρωί περίμεναν το σύνθημα, άρχισαν να χτυπούν χαρούμενα και να διαλαλούν μέχρι την άκρη της πόλης το “αίσιον άγγελμα”. Οι σημαίες υψώθηκαν θριαμβευτικά στα μπαλκόνια. Η οδός Σταδίου, οι δύο πλατείες – Ομόνοια και Σύνταγμα – πολλά σπίτια και εμπορικά καταστήματα φωταγωγήθηκαν αμέσως, διότι έπεφτε και το σκοτάδι. Η συγκίνηση, που μέχρι εκείνη τη στιγμή ήταν κρατημένη μέσα στα στήθη του καθένα, ξέσπασε σε μια μυριόστομη κραυγή ανακούφισης, αγαλλίασης και θριάμβου. Και από τις πιο μακρινές συνοικίες, από κάθε δρόμο, τα πλήθη χύνονταν σαν χείμαρροι και κατέκλυσαν το κέντρο της πόλης.

Image not found or type unknown

Η βροχή δυνάμωσε και έπεφτε τώρα δυνατή. Αλλά η καταιγίδα δεν μπορούσε να σβήσει την πυρκαγιά που άναψε ο ενθουσιασμός. Όλοι εκείνη την ώρα εγκατέλειψαν εκείνη την ώρα καθετί με το οποίο ασχολούνταν, τις κοινωνικές τους υποχρεώσεις, την ανάπαυσή τους, και γέροι και άρρωστοι ακόμα, επίσημοι και ανεπίσημοι, πολίτες και στρατιώτες αποτέλεσαν μια τεράστια συγκέντρωση πλήθους. Η κίνηση εξακολούθησε επί ώρες στους πλημμυρισμένους από τη βροχή δρόμους, ενώ αντηχούσαν διαρκώς οι ζητωκραυγές, τα πατριωτικά τραγούδια, τα ενθουσιώδη εμβατήρια των μουσικών και οι χαρούμενοι και πανηγυρικοί πυροβολισμοί.

Η αίγλη της νίκης έλαμπε στα πρόσωπα. Ο ενθουσιασμός ξεχείλιζε. Οι κραυγές ακούγονταν σαν παιάνας. Τα περισσότερα μάτια ήταν υγρά. Μεταξύ ξένων και αγνώστων ανταλλάσσονταν χειραψίες και φιλιά. Ο λαός της Αθήνας, τόσες μέρες τώρα, κατά τις οποίες αδιάκοπα πληροφορούνταν τα αλλεπάλληλα κατορθώματα

των ελληνικών όπλων και τόσα ευτυχή γεγονότα, φάνηκε νηφάλιος, ήρεμος. Έτσι σεμνός ήταν και στις εκδηλώσεις της χαράς του, ώστε να απορούν οι ξένοι. Αλλά ξαφνικά, αυτή τη μέρα καταλήφθηκε απ' το μεθύσι του θριάμβου και από μια χαρούμενη κρίση και φαίνονταν σαν να έπαιρνε μέρος σε αρχαιοελληνικό πολεμικό γιορταστικό Θρίαμβο.

(Διασκευή στην καθομιλούμενη)